

Brazilija napovedala vojno Nemčiji in Italiji

Vlada pozove rezerviste k orožju. Nemci in Italijani beže iz dežele. Ameriški pomorščaki zdrobili japonsko vojaško posadko na Solomonovih otokih. Predsednik Roosevelt izjavil, da bodo osiščni zločinci, ki pobijajo talce, dobili zasluženo kazen. Nemci prodirajo naprej proti Stalingradu

Rio de Janeiro, Brazilija, 23. avg. — Brazilija je napovedala vojno Nemčiji in Italiji, ne pa japonski, in s tem se pridružila združenim narodom v borbi proti agresivnim silam. Napoved vojne je sledila osiščni agresiji in napljanju brazilskih parnikov. Zadnjih tednih so osiščne podmornice potopile devetnajst brazilskih parnikov.

Brazilsko ljudstvo je pozdravilo napoved vojne Nemčiji in Italiji. Vlada je v notih, katero poslala v Berlin in Rim, napisala, da se je skušala izogniti njeni, da je demonstrirala svojo nepriznavnost, a kljub temu je še nadaljevala napade na naše parnike.

Vlada je naznanila, da bo pozvala na tisoče rezervistov v vojsko in mobilizirala vso svojo pomorsko silo za boj proti Nemčiji in Italiji. Brazilija je že informirala Brazilijo, da bodo vsi begunci prijeto poslani nazaj.

Poročilo iz Urugvaja pravi, da urugvajska vlada sledila Braziliji in napovedala vojno Nemčiji in Italiji. Brazilija, ki se je borila za osvoboditev svojih zavezniškov v prvi svetovni vojni, se je pridružila združenim narodom v tej vojni proti Nemčiji in Italiji.

Vlada pravi v izjavi, da ni napovedala vojne Japonski iz razloga, ker ta še ni izvršila nobene agresivne čina proti Braziliji.

Rio de Janeiro, Brazilija, 22. avg. — Avtoritete so aretirale Nemce na krovu dveh retričarskih parnikov in jih pripeljale kot talce za interniranje v ameriške taborišče. Nemci so v zasedeni državi državljanje v zasedeni državi. Nemci vzdržujejo koncentracijsko taborišče za državljane ameriških republik, ki so izgubili diplomatične odnose z Nemčijo v vojni z osiščem, v Pompeju, slovitom francoskem mestu, kjer je bilo podpisano premirje l. 1918 in 1940.

Odredba, katero je podpisal predsednik Getulio Vargas, pravi, da bodo morali aretirani Nemci ostati v Braziliji kot talci. Vargas je zaeno naznanil, da bodo brazilski parnike, ki vzdržujejo promet na pomorskih črtah, spremljale bojne ladje in da se bodo pripravile na napad na brazilski parnike.

Obdobje Nemcem, ki so izvrševali diplomatske funkcije, bo v celoti prenehalo, kdaj bodo odpovedali domov. Nemci med ostimi, ki so bili pridržani v Braziliji, so bili pridržani v Braziliji sicer vendarle dokler se zadeva glede odnosa ne uredi.

Nemška podmornica je potopila brazilski parnik, ki je prevažal napetost. Ta je bil jaz, ki ga je podmornica potopila v bližini brazilskega obrežja. Podmornice v zadnjih tednih potopile šest brazilskih parnikov.

Nov grob v Chicagu
Chicago. — Dne 22. avg. je umrla za pljučnico Rose Rakovec, stara 59 let in rojena na Vrhu pri Mirni peči na Dolenjskem, članica Slavije št. 1 SNPJ. V Ameriki je bila 39 let in prej je bivala v St. Louisu, Mo., in v La Sallu, Peruju ter Oglešbyju, Ill. Zapuška moža, tri sinove, tri hčere in sestrično; dva sinova služita Strica Sama. Društvo Slavija ima izredno sejo v ponedeljek zvečer ob osmih v navadnih prostorih. Pogreb se vrši v torek, dne 25. avgusta, ob pol desetih predpoldne iz Zefranovega zavoda.

Avina nagreba v Calumetu
Calumet, Mich. — Pred dnevi se je avtomobil prevrnil v graben in Anton Gorup, Mike Orlic in Martin Čop, ki so se vozili v njem, so bili težko pobiti. Nahajajo se v bolnišnici v Lauriumu.

Vesti iz Minnesote
Chisholm, Minn. — Pred dnevi je tukaj umrla Anna Zgonc, stara 75 let in doma od Črnomlja v Beli Krajini. Zapuška štiri sinove in dve hčeri. — Dalje je umrla Karolina Škrbinec, stara 56 let, katera zapuška tri sinove in tri hčere. — Rojakinja Vida Ponikvar, ki je izvršila univerzo v Des Moines, Iowa, je kandidatka za državno poslanico. Vida je bila rojena v Ameriki, njen oče pa je doma z Iga pri Ljubljani in mati je iz Žužemberka.

Nov grob v Waukeganu
Waukegan, Ill. — Tukaj je naglo umrla Mary Hiti, mati tukajšnjega slovenskega župnika Hitja. Rojena je bila pri Sv. Trojici nad Cerkljico in zapuška še enega sina.

Is Indiane
Whiting, Ind. — Zadnje dni je tukaj umrla Mary Verbek, rojena v Stražišču pri Kranju na Gorenjskem. Zapuška moža.

Is Clevelanda
Cleveland, — Dne 17. avg. je avto povozil 47-letnega Jos. Lavšina, ki je čez dva dni umrl v bolnišnici. Doma je bil od Sodražice pri Ribnici in v Ameriki je živel 33 let, Zapuška sina in dve hčeri, v starem kraju pa starše in dva brata.

Hartford, Conn. 22. avg. — Gerhard Wilhelm Kunze, vodja Nemško-ameriškega bunda, nacijske organizacije, in dva druga vodilna bundovca, so bili obsojeni v zapor. Kunze je dobil petnajst let zopora, dr. Otto Willumeit, načelnik čikaške proizvodne bunde, pet let, dr. Wolfgang Ebell iz El Pasa, Tex., pa sedem let.

Obsodbo je izrekel federalni sodnik J. Joseph Smith, ki je bil rev. Kurt E. B. Molzahn, luteranski pastor iz Philadelphije spoznan za krivega špiouna. On je dajal voditeljem bundovcem informacije o ameriških vojaških tajnostih. Kunze, Willumeit in Ebell so prej priznali krivdo. Vojaške tajnosti so pošiljali Nemčiji in Japonski. Anastazij Vonsiatki, ruski fašistični voditelj, je na obravnavi pred več tedni priznal krivdo in bil obsojen na pet let zopora. Sodnik Smith je naznanil, da bo obsodil Molzahnna prihodnji teden. Maksimalna kazen je 20 let zopora in plačitev \$5000. Poročniki so se posvetovali dve uri in potem podali svoj izrek.

ne unij, naj direktno posežejo na politične aktivnosti. Pri volitvah naj glasujejo za kandidate, ki podpirajo Rooseveltovo administracijo v vseh ozirih.

Čungking, Kitajska, 22. avg. — Tu krožijo govorice, da je Japonska stavila zahteve sovjetski Rusiji. Poizvedovanja glede značaja zahtev niso prinesla nobenega rezultata. — Uradni krogi še niso komentirali govorice.

Washington, D. C., 22. avg. — John Factor, mednarodni finančni pustolovec, in enajst drugih oseb, je bilo obtoženih zlorabe pošte v spondu ameriških letalcev z nemškimi nad Rokavskim prelivom. Ameriški letalci so sestrelili šest nemških bombnikov tipa Focke-Wulf, sami pa so izgubili dve letali.

Letalski minister poroča o spondu ameriških letalcev z nemškimi nad Rokavskim prelivom. Ameriški letalci so sestrelili šest nemških bombnikov tipa Focke-Wulf, sami pa so izgubili dve letali.

Letalski minister poroča o spondu ameriških letalcev z nemškimi nad Rokavskim prelivom. Ameriški letalci so sestrelili šest nemških bombnikov tipa Focke-Wulf, sami pa so izgubili dve letali.

Letalski minister poroča o spondu ameriških letalcev z nemškimi nad Rokavskim prelivom. Ameriški letalci so sestrelili šest nemških bombnikov tipa Focke-Wulf, sami pa so izgubili dve letali.

Letalski minister poroča o spondu ameriških letalcev z nemškimi nad Rokavskim prelivom. Ameriški letalci so sestrelili šest nemških bombnikov tipa Focke-Wulf, sami pa so izgubili dve letali.

Letalski minister poroča o spondu ameriških letalcev z nemškimi nad Rokavskim prelivom. Ameriški letalci so sestrelili šest nemških bombnikov tipa Focke-Wulf, sami pa so izgubili dve letali.

Letalski minister poroča o spondu ameriških letalcev z nemškimi nad Rokavskim prelivom. Ameriški letalci so sestrelili šest nemških bombnikov tipa Focke-Wulf, sami pa so izgubili dve letali.

Letalski minister poroča o spondu ameriških letalcev z nemškimi nad Rokavskim prelivom. Ameriški letalci so sestrelili šest nemških bombnikov tipa Focke-Wulf, sami pa so izgubili dve letali.

ITALIJANSKE ČETE POŽIGAJO VASI V JUGOSLAVIJI

Četniki pobili 10,000 souvažnikov

USTRELITVE CEHOV V PRAGI

London, 22. avg. — Jugoslovanska ubežna vlada poroča, da so Italijani požigali nadaljnjo vas in poklali 300 prebivalcev. Od meseca junija so Italijani požigali že 71 vasi v Srbiji in Sloveniji.

Vas, katero so zdaj požigali, je bila Ravno v Hercegovini. Prebivalce so odvedli zunaj vasi in jih postrelili. Fašisti so s tem maščevali nad četniki generala Mihajloviča za razbite proge železnice Mostar-Sarajevo.

Jugoslovanska vlada je dobila informacije, da so četniki pobili 10,000 osiščnih vojakov v bitkah v zadnjih dveh mesecih.

Češka vlada v Londonu je naznanila, da so naciji ustrelili Zdenka Schmoranz, bivšega načelnika publicističnega departmanta češkega premijera, in več drugih Čehov v Pragi zaradi izdajstva in špijonaže. Schmoranz je bil aretiran v septembru preteklega leta na obtožbo, da je organiziral špijonski krožek, po izjavi nacijskega. Češki krogi v Londonu trdijo, da so ga naciji aretirali v marcu l. 1939, ko so okupirali Prago.

Willkie je konferiral s predsednikom Rooseveltom v Beli hiši poldrugo uro. Doznavajo, da bo odpotoval v Rusijo z Rooseveltovo osebno poslanico Stalinu. Mnenje prevladuje, da se vsebina poslanice nanaša na priprave glede ustanovitve druge fronte na zapadu Evrope.

Pred sestankom z Rooseveltom v Beli hiši je Willkie imel dolg razgovor z državnim tajnikom Rufonom. Predmet tega ni bil razkrit. On je obiskal tudi Maksima Litvinova, ruskega poslanika.

Vesč Francozov ubitih v napalu na Dieppe

Vichy, Francija, 22. avg. — Tu trdijo, da je bilo okrog sto Francozov ubitih in ranjenih v napalu britskih "komandantov", kanadskih in ameriških vojakov na Dieppe, da so francoski civilisti niso udeležili bitk na cestah tega mesta. Krug von Nida, nemški generalni konzul v Vichyju, je dejal, da se je naval izjalovil in da so invaderji utrpele velike izgube v vojaštvu, bojnih ladjah, letalih in materialu. Lavalova vlada je tudi izjavila, da se je naval izjalovil.

Moskovska radiopostaja je naznanila bombne napade na Varšavo, glavno mesto bivše poljske republike, in mesta v Vzhodni Prusiji in gornji Šleziji. Mogoče na sovjetska letalska sila je uprivorila napad na ta mesta. Bombe so porušile mnogo militarnih naprav in zmetle štiriinajst velikih požarov v Varšavi.

London, 22. avg. — Tu prevladuje mnenje, da sta se premier Churchhill in Stalin na konferenci v Moskvi sporazumela glede vojaške pomoči Rusiji. Združeni narodi bodo poslali ekspedicijsko armado na pomoč sovjetski oborojeni sili, ki se bori proti Nemcem na kavkaški fronti.

Položaj na kavkaški fronti je bil glavni predmet razgovorov med Churchillom in Stalinom. Neko poročilo, ki pa še ni uradno potrjeno, pravi, da bodo britske armade, zbrane v Iraku in Perziji, poslani na kavkaško fronto. Gotovo je to, da bodo Rusi dobili vso mogočo pomoč od Velike Britanije in združenih narodov.

Letalski minister poroča o spondu ameriških letalcev z nemškimi nad Rokavskim prelivom. Ameriški letalci so sestrelili šest nemških bombnikov tipa Focke-Wulf, sami pa so izgubili dve letali.

Letalski minister poroča o spondu ameriških letalcev z nemškimi nad Rokavskim prelivom. Ameriški letalci so sestrelili šest nemških bombnikov tipa Focke-Wulf, sami pa so izgubili dve letali.

Letalski minister poroča o spondu ameriških letalcev z nemškimi nad Rokavskim prelivom. Ameriški letalci so sestrelili šest nemških bombnikov tipa Focke-Wulf, sami pa so izgubili dve letali.

Letalski minister poroča o spondu ameriških letalcev z nemškimi nad Rokavskim prelivom. Ameriški letalci so sestrelili šest nemških bombnikov tipa Focke-Wulf, sami pa so izgubili dve letali.

Letalski minister poroča o spondu ameriških letalcev z nemškimi nad Rokavskim prelivom. Ameriški letalci so sestrelili šest nemških bombnikov tipa Focke-Wulf, sami pa so izgubili dve letali.

Letalski minister poroča o spondu ameriških letalcev z nemškimi nad Rokavskim prelivom. Ameriški letalci so sestrelili šest nemških bombnikov tipa Focke-Wulf, sami pa so izgubili dve letali.

Letalski minister poroča o spondu ameriških letalcev z nemškimi nad Rokavskim prelivom. Ameriški letalci so sestrelili šest nemških bombnikov tipa Focke-Wulf, sami pa so izgubili dve letali.

Slovenski četniki odbijajo Italijane

Najhujši boji v Beli Krajini

London, 23. avg. — Iz tajnega glavnega stana Draže Mihajloviča v Jugoslaviji je prišla vest, da je petnajst četniških bojnih letal prizadajalo težke izgube osiščni posadki v Banja Luki, 166 milj zapadno od Belgrade. Draža Mihajlovič poroča, da so njegovi četniki v eni najnovejših bitk ubili oziroma ranili in ujeli 515 fašističnih vojakov; med ujetniki je ves italijanski štab neke garnizije.

Moskva, 15. avgusta (ICN). — Radiopostaja "Svobodna Jugoslavija" je oddala stedečo poročilo vrhovnega poveljstva četniške in prostovoljske armade z dne 15. avgusta o bojih v Sloveniji:

Delovanje zasedbenih čet v Sloveniji, ki so preprepele v razdobju od 15. julija do 10. avgusta zelo težke izgube, se je v zadnjih dneh zelo umirilo. Laško napredovanje je ustavljeno skoro v vseh osekkih. Ponekod so naši bataljoni celo začeli z uspešnimi protinapadi.

Najbolj srditi boji so divjali zadnje dni v odseku Borovnica-Skofja Loka-Grosuplje-Krim. Tu so osvobodilci neprestano s topovi obstreljevali naše postojanke in sicer z ognjem iz 16 baterij, dočim so na okrožja Blok osredotočili ogenj iz 8 baterij in enega bataljona strojnje.

Najtežje izgube so imeli fašisti v nekem odseku, kjer so ujetniki sami pripovedovali, da je padlo v enem dnevu 320 vojakov in oficirjev.

Guerilci krimskega oddelka so v začetku avgusta poskušali nekaj posebno smelih podjetij, katera so srečno in uspešno izvedli. Dne 3. avgusta so guerilci te skupine vrgli iz tira vlak, ki je vozil laške čete proti Kočevju. Promet na tej progi je bil pretrgan celih 24 ur.

Fašistični zločinci nadaljujejo svoja grozodejstva ne samo v krajih, kjer se vrše boji, temveč tudi povsod po Sloveniji, tudi povsod, kjer so do zdaj kmetje nemoteno opravljali svoj miro-ljubni posej.

V vaseh Osredok in Centa, kjer ni bilo nobenih spopadov, so fašisti pomorili vse moško prebivalstvo. Ducate drugih vasi je zadela ista usoda. Fašistiški barbari so popolnoma do temeljev porušili Sodražico in zažgali in uničili vse kraje v južnih predmestjih Ljubljane na črti Grosuplje-Gelmlje-Brezovica-Borovnica. Vasi Mačkovec in Travna Gora sta zgoreli.

Neprestano bombardiranje in požiganje vasi se nadaljuje v mnogih krajih Slovenije, najbolj pa v Beli Krajini.

Konstruktivna tovarne ustavljena zaradi spora

Detroit, Mich., 22. avg. — Konstruktivna tovarne za Chrysler Corp. je bila ustavljena zaradi jurisdiksijskega spora med unijo ADF in unijo CIO. Okrog 475 članov unije ADF je odložilo orodje v znak protesta proti ugotovitvi 45 članov unije CIO. Uradniki korporacije so označili stavko za sabotažo.

Sin ogrskega regenta ubit na ruski fronti

London, 22. avg. — Stefan Horthy, sin regenta Ogrske, je bil ubit v letalski bitki nad rusko fronto. Naznanilo je objavila italijanska častniška agentura Stefani na rimski radiopostaji.

Factor in enajst drugih obtoženih

Chicago, 22. avg. — John Factor, mednarodni finančni pustolovec, in enajst drugih oseb, je bilo obtoženih zlorabe pošte v spondu ameriških letalcev z nemškimi nad Rokavskim prelivom. Ameriški letalci so sestrelili šest nemških bombnikov tipa Focke-Wulf, sami pa so izgubili dve letali.

Factor in enajst drugih obtoženih

Factor in enajst drugih obtoženih

Factor in enajst drugih obtoženih

Factor in enajst drugih obtoženih

Domače vesti

Nov grob v Chicagu

Chicago. — Dne 22. avg. je umrla za pljučnico Rose Rakovec, stara 59 let in rojena na Vrhu pri Mirni peči na Dolenjskem, članica Slavije št. 1 SNPJ. V Ameriki je bila 39 let in prej je bivala v St. Louisu, Mo., in v La Sallu, Peruju ter Oglešbyju, Ill. Zapuška moža, tri sinove, tri hčere in sestrično; dva sinova služita Strica Sama. Društvo Slavija ima izredno sejo v ponedeljek zvečer ob osmih v navadnih prostorih. Pogreb se vrši v torek, dne 25. avgusta, ob pol desetih predpoldne iz Zefranovega zavoda.

Avina nagreba v Calumetu

Calumet, Mich. — Pred dnevi se je avtomobil prevrnil v graben in Anton Gorup, Mike Orlic in Martin Čop, ki so se vozili v njem, so bili težko pobiti. Nahajajo se v bolnišnici v Lauriumu.

Vesti iz Minnesote

Chisholm, Minn. — Pred dnevi je tukaj umrla Anna Zgonc, stara 75 let in doma od Črnomlja v Beli Krajini. Zapuška štiri sinove in dve hčeri. — Dalje je umrla Karolina Škrbinec, stara 56 let, katera zapuška tri sinove in tri hčere. — Rojakinja Vida Ponikvar, ki je izvršila univerzo v Des Moines, Iowa, je kandidatka za državno poslanico. Vida je bila rojena v Ameriki, njen oče pa je doma z Iga pri Ljubljani in mati je iz Žužemberka.

Nov grob v Waukeganu

Waukegan, Ill. — Tukaj je naglo umrla Mary Hiti, mati tukajšnjega slovenskega župnika Hitja. Rojena je bila pri Sv. Trojici nad Cerkljico in zapuška še enega sina.

Is Indiane

Whiting, Ind. — Zadnje dni je tukaj umrla Mary Verbek, rojena v Stražišču pri Kranju na Gorenjskem. Zapuška moža.

Is Clevelanda

Cleveland, — Dne 17. avg. je avto povozil 47-letnega Jos. Lavšina, ki je čez dva dni umrl v bolnišnici. Doma je bil od Sodražice pri Ribnici in v Ameriki je živel 33 let, Zapuška sina in dve hčeri, v starem kraju pa starše in dva brata.

Hartford, Conn. 22. avg. — Gerhard Wilhelm Kunze, vodja Nemško-ameriškega bunda, nacijske organizacije, in dva druga vodilna bundovca, so bili obsojeni v zapor. Kunze je dobil petnajst let zopora, dr. Otto Willumeit, načelnik čikaške proizvodne bunde, pet let, dr. Wolfgang Ebell iz El Pasa, Tex., pa sedem let.

Obsodbo je izrekel federalni sodnik J. Joseph Smith, ki je bil rev. Kurt E. B. Molzahn, luteranski pastor iz Philadelphije spoznan za krivega špiouna. On je dajal voditeljem bundovcem informacije o ameriških vojaških tajnostih. Kunze, Willumeit in Ebell so prej priznali krivdo. Vojaške tajnosti so pošiljali Nemčiji in Japonski. Anastazij Vonsiatki, ruski fašistični voditelj, je na obravnavi pred več tedni priznal krivdo in bil obsojen na pet let zopora. Sodnik Smith je naznanil, da bo obsodil Molzahnna prihodnji teden. Maksimalna kazen je 20 let zopora in plačitev \$5000. Poročniki so se posvetovali dve uri in potem podali svoj izrek.

ne unij, naj direktno posežejo na politične aktivnosti. Pri volitvah naj glasujejo za kandidate, ki podpirajo Rooseveltovo administracijo v vseh ozirih.

Čungking, Kitajska, 22. avg. — Tu krožijo govorice, da je Japonska stavila zahteve sovjetski Rusiji. Poizvedovanja glede značaja zahtev niso prinesla nobenega rezultata. — Uradni krogi še niso komentirali govorice.

Washington, D. C., 22. avg. — John Factor, mednarodni finančni pustolovec, in enajst drugih oseb, je bilo obtoženih zlorabe pošte v spondu ameriških letalcev z nemškimi nad Rokavskim prelivom. Ameriški letalci so sestrelili šest nemških bombnikov tipa Focke-Wulf, sami pa so izgubili dve letali.

Letalski minister poroča o spondu ameriških letalcev z nemškimi nad Rokavskim prelivom. Ameriški letalci so sestrelili šest nemških bombnikov tipa Focke-Wulf, sami pa so izgubili dve letali.

Letalski minister poroča o spondu ameriških letalcev z nemškimi nad Rokavskim prelivom. Ameriški letalci so sestrelili šest nemških bombnikov tipa Focke-Wulf, sami pa so izgubili dve letali.

Letalski minister poroča o spondu ameriških letalcev z nemškimi nad Rokavskim prelivom. Ameriški letalci so sestrelili šest nemških bombnikov tipa Focke-Wulf, sami pa so izgubili dve letali.

HENDERSON APELIRA ZA VEČJO KOOPERACIJO

Kampanja za odvrnitev inflacije in stabilizacije mezd

OMEJITEV PROFITOV KORPORACIJ

Washington, D. C., 22. avg. — Leon Henderson, načelnik administracije za kontrolo cen, je v svojem govoru na masnem shodu vojnih delavcev v Norfolk, Va., apeliral na delavce, farmerje in korporacije, naj se odpovedo "inflacijskemu" zvišanju dohodkov, zaeno pa je priporočal ustanovitev "tretje fronte," da se prepreči inflacija in grmadenje profitov. "Ofenziva na tej fronti," je dejal, "je mogoča le s kooperacijo delavcev, farmerjev in korporacij. Za dosego zmage v borbi proti inflaciji je potrebna drastična omejitev dohodkov."

Henderson je naglasil potrebo stabilizacije mezd kot korak v kampanji za odvrnitev inflacije. "Farmerji bodo pozvani, naj zahtevajo manj za svoje pridelke," je dejal. "S tem ne mislim, da višje cene za pridelke in mezde niso upravičene v nekaterih slučajih. Pred očmi moramo imeti dejstvo, da so se dohodki farmerjev povečali za 75 odstotkov v zadnjih treh letih, delavcev pa v isti dobi za 70 odstotkov."

Henderson je citiral statistiko, da podpre argument o povišanju kupovalne sile. Skupni dohodki v tem letu bodo znašali 85 milijard dolarjev, dočim bo blago, producirano v tem letu, predstavljalo vrednost 75 milijard dolarjev. "To pomeni, da bo pritisk na strukturo cen narasčal," je rekel. "Če ne bomo storili potrebnih korakov, se bo ta struktura zrušila in naša borba za stabilizacijo bo izgubljena. Cene življenjskim potrebščinam se bodo dvigale in ekonomski kaos je neizbežen."

O profitih korporacij je Henderson dejal, da se bodo početrili v tem letu, če se jih drastično ne obdavi. To je zadeva kongresa. Profiti morajo biti omejeni na nizko točko v smislu priporočil federalnega zakladnega departmanta. Kongres naj sprejme ta priporočila in jih vključi v zakonodajo.

Stavkarji se urnili na delo

Los Angeles, Cal., 22. avg. — Stavkarji, člani avtne unije CIO, so se urnili na delo v tovarno Aluminum Corporation of America v Vernonu. Stavka je bila preključena na apel federalnega vojnodelavskega odbora. Nastala je v znak protesta proti odložitvi 30 delavcev. William B. Taylor, pokrajinski direktor unij na zapadu, je dejal, da so bili delavci odvoljeni brez tehtnega vzroka.

Beg nemških vojnih ujetnikov se izjalovil

Rio de Janeiro, Brazilija, 22. avg. — Pet nemških vojnih ujetnikov, ki so pobegnili s parnika združenih narodov, ko je došel v to luko, so avtoritete takoj po begu ujele. Nemci so bili ujeti v Afriki.

Japonci stavili zahteve Rusiji

Čungking, Kitajska, 22. avg. — Tu krožijo govorice, da je Japonska stavila zahteve sovjetski Rusiji. Poizvedovanja glede značaja zahtev niso prinesla nobenega rezultata. — Uradni krogi še niso komentirali govorice.

Washington, D. C., 22. avg. — John Factor, mednarodni finančni pustolovec, in enajst drugih oseb, je bilo obtoženih zlorabe pošte v spondu ameriških letalcev z nemškimi nad Rokavskim prelivom. Ameriški letalci so sestrelili šest nemških bombnikov tipa Focke-Wulf, sami pa so izgubili dve letali.

Letalski minister poroča o spondu ameriških letalcev z nemškimi nad Rokavskim prelivom. Ameriški letalci so sestrelili šest nemških bombnikov tipa Focke-Wulf, sami pa so izgubili dve letali.

Letalski minister poroča o spondu ameriških letalcev z nemškimi nad Rokavskim prelivom. Ameriški letalci so sestrelili šest nemških bombnikov tipa Focke-Wulf, sami pa so izgubili dve letali.

Letalski minister poroča o spondu ameriških letalcev z nemškimi nad Rokavskim prelivom. Ameriški letalci so sestrelili šest nemških bombnikov tipa Focke-Wulf, sami pa so izgubili dve letali.

Letalski minister poroča o spondu ameriških letalcev z nemškimi nad Rokavskim prelivom. Ameriški letalci so sestrelili šest nemških bombnikov tipa Focke-Wulf, sami pa so izgubili dve letali.

Letalski minister poroča o spondu ameriških letalcev z nemškimi nad Rokavskim prelivom. Ameriški letalci so sestrelili šest nemških bombnikov tipa Focke-Wulf, sami pa so izgubili dve letali.

Letalski minister poroča o spondu ameriških letalcev z nemškimi nad Rokavskim prelivom. Ameriški letalci so sestrelili šest nemških bombnikov tipa Focke-Wulf, sami pa so izgubili dve letali.

Letalski minister poroča o spondu ameriških letalcev z nemškimi nad Rokavskim prelivom. Ameriški letalci so sestrelili šest nemških bombnikov tipa Focke-Wulf, sami pa so izgubili dve letali.

PROSVETA THE ENLIGHTENMENT

GLASILO IN LASTNINA SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Organ of and published by Slovene National Benefit Society

Naročnina za Združeno državo (izven Chicago) in Kanado \$5.00 na leto...

Cene oglasov po dogovoru. Rokopisi dopisov in nenaročenih člankov se ne vračajo.

Naslov na vsa listna stika s listom

PROSVETA

2557-59 So. Lawrence Ave., Chicago, Illinois

MEMBER OF THE FEDERATED PRESS

128

Glasovi iz naselbin

Slovenski dan in drugo

Sheboygan, Wis. — Ravno ko sem se pripravila, da zopet nekaj napišem in poročam, kako se gibljemo tukaj v Sheboyganu...

Vredno je, da še enkrat omenim in poudarjam posebno vseslovenski dan v Sheboyganu. Vsakdo, ki je bil pripravljen v cerkvi Sv. Cirila in Metoda...

Istea popoldne, kakor je bilo že opisano, smo Slovenci in Hrvatje skupaj proslavljali vseslovenski dan. Imeli smo tudi par dobrih govornikov. Tudi župan mesta Sheboygana je proglasil ta dan kot vseslovenski dan...

Ameriški Slovenci se dobro zavedamo, da so taki javni shodi in prireditve potrebne za nas. Vedno čitamo v listih, kako zatirajo, mučijo in uničujejo naš narod v stari domovini...

Upamo, da bo kmalu prišel čas, ko bodo dobili plačilo za svoja grda dejanja, katera počenajo med ubogim ljudstvom. Ni čudno, da se vedno bolj in bolj obračajo oči proti nam — Ameriki. Njihova in naša edina tolažba je Amerika.

Bratje in sestre Slovenci! Sedaj je čas, da se pripravimo in združimo vsi in povzdignemo naš glas, da se nas bo čulo po vsem svetu. Dolžnost je, da pomagamo vsakdo po svoji moči in stojimo na strani te velike demokracije. Podpirajmo delo našega predsednika Roosevelta, delajmo in podpirajmo armado Združenih držav s tem, da kupujemo vojne bonde in znamke.

Kadar imamo priliko me matere, da se skupaj sestanemo, se pogovorimo in potožimo svoje gorje, vzpodbujamo ena drugo, kajti dobro se zavedamo, da sedaj ni čas za kritiziranje, obup in propast, ampak z vso silo delati in pomagati, ker nas naša domovina Amerika sedaj najbolj potrebuje. Potrebujejo nas naši lastni sinovi vojaki, ki se borijo za nas že na vseh delih sveta.

Neizbrinno nam vstane v spominu trenotek, ko se je poslavljajal sin od svojih dragih, posebno pa od ljube matere. Edina tolažba in bodril naših vojakov je list! Pismo od svojih dragih.

Torej drage matere! Potrebne ste sedaj bolj kakor pa kdaj v zgodovini. Pišite, dajte poguma svojim sinovom, povejte jim, da tudi mi, akoravno ne na bojnem polju, ampak na domači

fronti skušamo vsak po svoji moči doprinesiti kakšen delež v prid njim in naši domovini.

Znano nam je, da najbolj izkušena in hrabra armada se ne more bojevati brez zadostnega in potrebnega orožja, hrane, obleke in živil. To pa stane ogromnega denarja. Kakor drugod, tako tudi tukaj pri nas skušamo kolikor moremo pomagati.

Ravno v ta namen je Ameriško slovensko združenje priredilo piknik 2. avg. v Suscheto-vem gozdu. Dobiček tega piknika gre v vojne namene. Program je bil povsem zadovoljiv. Najprvo je pozdravil in pohvalil Slovence župan mesta Sheboygana. Izrazil se je, da je lepo od nas Slovencev, da prirajamo take priredbe.

V imenu našega župnika je nastopil naš pomožni kaplan Dierbeck, ki je v lepih besedah predložil ljudem, kaj pomeni za nas in našo državo vse to, kar mi tukaj prirajamo. Poudarjal je, da je tako združenje nam potrebno; bodril nas je, naj še z naprej tako lepo skupaj z roko v roki delamo. Potem je pa nastopil vsem dobro poznani E. Hicky, Clerk of Court.

Po končanem govoru so žene v belih oblekah — delavke od Rdečega križa — in dekleta v slovenskih narodnih nošah skupaj z malimi vojaki prodajale sople vojnih znamk in bonde.

Pevski klub od Ameriškega slovenskega združenja je nastopil v svojih lepih narodnih nošah in nam zapel par lepih slovenskih pesmic v spremstvu svoje učiteljice miss Plesetž in načelnice mrs. Valentincž. Kar je pa vse še bolj olepšalo njihov nastop, so bile tri majhne deklice, oblečene istotako v narodno obleko in po 2 vojaka na vsaki strani pevcev. Za njimi je pa plapolala krasna ameriška zastava.

Zahvalim se vsem skupaj, kateri ste pomagali in delali in tudi vsem tistim, kateri ste se udeležili piknika.

Mary Fale.

iz urada Big Tonyja

Oakland, Calif. — Ker se nihče ne oglasi za našega Pacifika, bom pa jaz nekoliko poročal, da ne boste čitatelji Prosvete mislili, da so Japonci nas že vse poslali na drugi svet. Jugoslovanska društva, kakor tudi ruska, so postala zelo aktivna za pomožno akcijo. Ruska društva prirajajo veselice, piknike, pobirajo prostovoljne prispevke za ruski relief. Ravno tako jugoslovanska.

Vsa slovenska društva v Oaklandu, to se pravi, srbska, dalmatinska, hrvatska in slovenska, so se združila in priredila velik piknik v korist generala Draže Mihajloviča, kateri se neustrašeno vojakuje za obstanek slovenskega naroda. Sodelovalo je tudi slovensko društvo 594 SNP-PJ v Oaklandu, kakor tudi iz Richmond št. 638 SNPJ.

Piknik se je vršila 9. julija v Elmhurst Parku, East Oakland in 81st ave. Udeležba je bila polvoljna. Za lačne je bilo pripravljenih 25 pečenih jancev, za žejne pa na razpolago ječmenove župe. Pili, jedli in plesali smo kot za stavo. Tudi dva go-

vornika sta nastopila; eden je govoril v srbskem jeziku, drugi pa v angleškem.

Oba sta govorila skoraj v istem pomenu, da kako naš narod trpi v naši rodni domovini in da naš Draža Mihajlovič skuša rešiti našo rodno zemljo in osvoboditi našo bračo in sestre, kar jih je še ostalo pri življenju. Zadnji je zelo pohvalil predsednika Roosevelta in pa seveda Mihajloviča. Poudarjal je, da ta dva sta edina človeka na svetu, da skušata osvoboditi naš mali narod, kate-rega hoče oropati (požreti) požrešni Hitler.

Pred zaključkom svojega govora je apeliral na piknikarje, naj posežejo globoko v žep, ker se bodo sedaj pobirali prostovoljni prispevki za našega generala Draže Mihajloviča. Odbor je imel zato pripravljene dve deklici s soldaško kapo v roki. Začeli bomo kar tukajle, je rekel govornik, in je vprašal, ali je kateri navzočih, da je pripravljen dati 10 dolarjev. Bil je zelo ginen, ko je videl pol tucata, ki so držali roke kvišku z desetnikom.

Prostovoljnih prispevkov je bilo nabranih na tem pikniku \$230.00. Gumbov (knofov) s sliko Mihajloviča se je prodalo na tem pikniku nekaj nad 400 po 25 centov, in jih še vedno prodajajo. Verjemite mi ali ne, da sem bil tudi jaz ginen, ko sem videl, kako so navdušeni in radodarni naši Slovani, posebno Hrvati in Dalmatinci. Izgledalo je tako, če bi bila Jugoslavija tisti dan na prodaj, bi jo piknikarji gotovo kupili, tako so bili radodarni. Vsega prebitka od piknika je nekaj nad \$700.00. To vsoto bodo poslali v podporo generalu Draži Mihajloviču v Jugoslavijo.

Ko že pišem ta dopis za Prosveto, moram še nekoliko poročati od naše mame. Poročal sem že v Prosveti meseca maja, da je nas zopet zadel huda nesreča, in temu so krivi Japonci, sem poročal. Tako je tudi bilo. Dne 5. maja je nekdo o pol desetih zvečer naznanil, da se bližajo našemu obrežju sovražna letala. Po radiu in s sirenami smo bili opozorjeni, naj bomo pripravljeni za napad. Naša mama pripisuje vso krivdo Japoncem ter pravi: "Japonci so krivi, da sem si nogo zlomila." (Padla je po stopnicah v temi — blackout.) Še isti večer smo jo odpeljali v bolnišnico, kjer je ostala 9 tednov. Teško je čakala dneva, da se znebimo bolniške postelje. Ne premeti ležati toliko časa in imeti nogo na vrvcih in težo, da ji vleče nogo navzdol, ni nobena šala.

Dne 8. julija smo jo z ambulančnim vozom pripeljali na dom. Zanj in mene je bil to vesel dan: ona se je znebila bolnišnice, jaz pa pečarskega dela. Dobili smo dekle, da stráže mami in kuha za oba. Na zdravnikovo priporočilo je morala ostati še mesec dni v postelji. Ker jo že več let muči sladkorna bolezen, se ji noga čeli bolj počasi. Ležati v postelji 13 mesecev, ni lahko. Človek skoro pozabi hoditi. In tako je, da sedaj se naša mama zopet mora učiti hoditi. Korajžna je pa, da kaj bi se sedaj ne naučila, ko sem že stara?! Saj nisem še pozabila, samo bolezen me drži nazaj. Pred dvema letoma sem bila 17 mesecev v postelji, zdravniki so nad mano obupali, so rekli, da ne bom nikoli več hodila, pa so se za enkrat zmotili."

Anton Tomič.

Z obiska v Kanadi

Toronto, Kanada. — Malo poročila z mojega obiska po Kanadi. Sem na obisku pri bratu in sestri in na ribolovu. De sedaj sem imel dosti sreče in ujel dosti rib. Pa še kako velike so in debele. Obiskal sem tudi dosti mojih prijateljev in farmarjev, ki se imajo vsi dobro. Med temi so Ogolin, Malešič, Matjašič, Terček, Sukle, Bajak, Mehak, Bon, Pretič, Filip, Louis Klemenčič, Ban — sami "oficerji".

De sedaj sem prevozil ravno pol poti. Semkam sem prišel "all right". Ko pridem domov, bom

kaj več poročal — do doma še 400 milj.

Ker imam s seboj tudi dobro ribolovca, sem šel tudi z njima. Šli smo od Toronto milj k reki in jezeru Ontario. S seboj smo pripeljali malo čoln. Meni se je jako dopaj kajti tam je toliko rib kot nas muh. Če bi bil Valentin tukaj, bi imel mnogo zanimiva gradiva za dopise. Naj zadržuje, ker sem se kajti se odpravljam proti v Cheswick, Pa. Pa prihaja malo več.

Anton Klemenčič

Poročilo zastopnika

Hermine, Pa. — To bo navnanje mojega zadnjega potovanja po vzhodnem delu in bližnji West Virginiji. Čim sem že, da smo šli v noč 9. avgusta, po klubovi na Bridgeportu s Skofom in imenom Vitezom na agitacijo Blainu in Bartonu. Vitez smo obnovili naročnino in pismo da smo na Bartonu pridobili Grosa in zakonsko dvojico Hude. Na Blainu, kjer imamo društveni dom, ki odganja njih nasebini, smo pritali trije. Vozil nas je Skofov.

Oba sta navdušena agitatorja Skof in Vitez, zato smo bili v tej nasebini lepo sprejeti naročnikov Proletarca. Nas so še: Johana Kožel, Alojz Plovar, Mike Smerdel, Alojz Lapornik, Theresa Supina, Louis Andora, ki je še stalni čitalist in je delal po Stajerski Doma je menda od Zagorja star še nad 70 let, toda še v korajžen, kakor tudi njegovi približno toliko stara imata okrog 10 akrov farme sta v Ameriki že dolgo let. Skal sem tudi Paulo Glagolci, ki se sicer ni naročila, rekla je, saj nagovorimo njenega ta Joeva Vičiča, ki stanuje v njih in on se je tudi naročil, kor tudi Frank Mihelič, so nas nekaj časa zahvalili hčerke, ki so nam pele in pili še pozno zvečer. Vitez je tem še eno miljo preko svoje bečarijo, mi smo se dolgo pogovarjali. Joe ima 123 akrov veliko farmo, pa še hod v jamo premoževati. Do sedaj sta mu pregalva dva sinova, toda sta da na farmi ni cvenka in štala v mesto v tovarno. N naslednji dan je šel eden v veldand. Joevu bo sedaj trda. Sicer ima pridno in starega mušiča, toda bo najbrže pustiti delo in se priti farmi.

Predno je Joe odšel v polje na delo, mi je rekel, da zabavam na farmi in si oglekolkol, ko pride z dela, me zapeljal v Maynard, kar se zgodilo. Čez dan sem napisal dopis in si ogledal Barton, ne šteje menda več kot 500 prebivalcev, dasi dela v kajšnji majni do 500 prebivalcev, toda so tudi iz okolice, je prišel Joe z dela, smo čerjali, potem pa se odpeljali Franku Primožiču, ki ima linsko postojajo blizu Bartonu. Njegovemu sinu smo priskrbeli knjigo Two-Way Passage. Ku se teži po pokojni ženi, je pa že star in težko gospodker ima tudi precej farme.

Od tukaj smo šli v Maynard, kjer smo obiskali par družin pridobili Bončinove za Proletarca. Obiskali smo tudi družino tajnico in Milavca, kakor Joe zapeljal na farmo Joe Slavovca in me njemu pripovedil za nadaljnje spremljanje. Drugi dan je imel John pismo in sva še enkrat obiskali ali štiri milje oddaljeni v veldand. Na Proletarca sta se (Dalje na 3. strani.)

Pred dvajsetimi leti

(Iz Prosvete, 24. avgusta 1924) Domače vesti. Slovenski kokazi, kolikor jih je bilo, so jajo skesano nazaj v domovino.

Delavske vesti. Prejeli smo baroni drug za drugim pogodbo, jejo pogodbo z rudarji.

Inozemstvo. Francija grozi z okupacijo nemških ozemij v Porenju. Sovjetska Rusija. V Moskvi je vršila prva konferenca živne cerkve, katera se je pila od stare pravoslavne cerkve.

Ameriške čete na pomoč pred ukrcajem na transport, ki jih odpelje v neki nenaznan kraj.

Gorostasna zmota nacifašistov

Že dolgo je znano, da nacisti in fašisti s posebno sadistično naslodo pobijajo in trebijo inteligenco v vseh okupiranih deželah. Med nedolžnimi talci, ki morajo umreti za dejanja drugih, je največ razumnikov, to je učiteljev, profesorjev, odvetnikov, zdravnikov; zlasti imajo piko na pisatelje in ostale kulturne udeleževalce in aktivne narodne voditelje.

Na Poljskem in Češkem so nacisti domala pobili vse učitelje in znane intelektualce; enaka usoda je že zadelo ogromno večino razumnikov v Sloveniji. Nacistične žrtve iz vrst inteligence v Franciji, Belgiji, Holandiji in Norveški so tudi kolosalne.

Nacifašisti računajo, da z uničenjem zdaj živčih razumnikov kakšnega naroda bodo uničili narodu možgane, nakar ostanejo le "zabite mišice"—preprosti delavci in kmetje—ki jim bodo hlapčevali brez ugovora. Pri tem pa nacifašisti ne vedo, da so sami zabiti kot noč, ker tako računajo.

Če ne bi bili Hitlerjevi in Mussolinijevi rablji tako zabiti, bi še danes lahko živeli tudi na Nemškem znanstveniki, ki bi nacistem povedali, da se grdo motijo. Tega jim pa ne morejo povedati, ker so jih brutalni in zarukani gestapovci že davno postrelili.

Celo med preprostimi ljudmi je že znano, da razumnost ne poteka direktno od razumnikov. Biološki zakoni dednosti ne delujejo tako enostavno. Če bi bila inteligenca kakšnega naroda odvisna od inteligentov samih, tedaj bi se inteligentje sami uničili, kajti staro dejstvo je, da imajo baš talentirani ljudje najmanj otrok. V zadnjih desetletjih je bila kontrola porodov najbolj razširjena in najbolj učinkovita v razumnikiških krogih.

In to je docela skladno z naravnim procesom. Saj je znano, da bo sin največjega umetnika ali političnega voditelja najprej-itiot. V Ameriki je že stara rečenica, da so sinovi najvnetejših protestantskih pridigarjev ateisti, sinovi sodnikov pa tatovi. Znanost je že pred leti ugotovila, da talent ne potuje od roda do roda v ravni liniji, pač pa krivenčič po zvutih potih in dela dolge skoke. Na primer bistra glava očeta se malokdaj prenese na sina, temveč deloma na hčer in deloma se pojavi šele čez tri generacije, ko je talentirani prednik že skoro pozabljen; prav tako se inteligentnost matere redkokdaj prenasa na hčer, prej na sina ali pa se izgubi za tri ali štiri generacije.

Iz tega je jasno, da so nacifašisti največja tesla, če mislijo, da bodo imeli na primer pri Slovencih same ponižne in zatelebano hlapce prihodnjih tisoč let, ako danes pobijejo vse razumne, talentirane Slovence. Ako bi se tudi zgodilo—kar pa se ne bo!—da Slovenci, Čehi, Poljaki in ostali narodi, ki so zadnja tri leta pod nacistično železno peto, ostanejo v sužnosti krute nemške in italijanske diktature za dolgo dobo, ne bodo diktatorjem današnji masakri razumnikov nič pomagali. Bodoči slovenski talenti in bistri umovi se bodo neprestano rodili iz najbolj zabutih in pohlevnih pastirjev, kmetov in delavcev. . . O tem bi lahko nacifašiste poučila preteklost, ampak nacifašisti so drugi Burbonci, ki se ne bodo nikdar ničesar naučili.

Če bodo okrutni gestapovci tlačili in zatirali podjarmljene narode v Evropi še leto dni ali dve leti, bodo seveda naredili ogromno škodo tem narodom. Lahko se zgodi, da iztrebijo inteligence teh narodov popolnoma; lahko se zgodi, da reducirajo zaslužnjene narode za tretjino ali polovico. To lahko dosežejo prej z usiljenim gladom ali z boleznimi, ki jih bodo nalašč negovali in širili, kakor pa z direktnim ubijanjem. Kljub temu ne bodo uničili vseh teh narodov. Niti slovenskega naroda, ki je najmanjši, ne bodo docela izkoreninili.

Nacifašisti lahko uničijo s svojo barbarsko taktiko sto milijonov Rusov, Ukrajincev, Poljakov, Čehov, Francozov in drugih—kar je neverjetno, vendar je mogoče z dolgotrajno okupacijo—ampak dokraja ne bodo uničili nobenega naroda, pa naj bo še tako majhen.

Sedanja generacija inteligence je lahko uničena in lahko padejo cele mase preprostega prebivalstva na kmetih in v mestih, toda najzilavejši posamezniki se bodo ohranili—in ti bodo očetje nove generacije, katera bo dvignila iz sebe nove talente in genije, dala bo prerojenemu ljudstvu novo razumnost in nove agresivne voditelje, ki bodo energično kazali pot svojemu narodu in mu bodo dajali navodila v nadaljnjih bojih proti zatiralcem vsake vrste.

Zgodovina nas uči, da so najagresivnejši in najbolj roparski narodi najprej izginili; utonili so v pasivnih ljudstvih, ki so imela svojo največjo odpornost v svoji potrpežljivosti in uspešni kooperaciji.

V današnji dobi, ko znanost že v precejšnji meri nadomešča naradni zakon ohrane najzilavejših—zakon, ki ureja živalsko življenje v naturi—je masno iztrebljevanje celih delov človeštva, bodisi z nasiljem ali z razširjanjem kužnih bolezni, nemogoče. Človeštvo je že prekorčalo ono stopnico svojega razvoja, na kateri je bilo to mogoče.

Sedanje vojne z modernim načinom totalnega bojevanja so res najhujše, najkrvavejše in brez dvoma bodo zelo zredčile nekatere male evropske narode, obenem pa bodo vseleke strahovito rano tudi napadalcem.

Najagresivnejši element nacistične Nemčije, fašistične Italije in militaristične Japonske bodo najprej iztrebljeni.

Vesti z jugoslovanske fronte

Poročila Jugoslovanskega informacijskega centra in drugih virov

Smrtne obsodbi v Ljubljani
Na razpravi dne 4. marca je vojaško sodišče II. armade odločilo o sedmih vojakih, ki so bili obsojeni na smrt zaradi sodelovanja v nemških vojaških oddelkih v Ljubljani, izrekli naslednjo sodbo proti:
Edvard Legrad, sin pokojnega Josipa Koprivnika, sin pokojnega Edvarda in Terezije Grašič, se je rodil 11. septembra 1922 v Šmarju pri Jelšah, stanoval v Ljubljani, dijak.
Josip Koprivnik, sin pokojnega Franca in Katarine Prešern, rojen 27. avgusta 1919 v Ljubljani, postrešček.
Oba sta obdožena:
(1) da sta na ozemlju Ljubljane pokrajine pripadala oboroženi skupini;
(2) da sta imela strelno orožje;
(3) da sta izvedla napad na življenjske sile nekaterih članov oborožene sile.

Druga smrtne obsodbe v Ljubljani

Vojaško sodišče II. armade, Ljubljana. Razlozba sodbo št. 370 vojaško kazenskega postopka. V imenu Nj. Vel. vojvode Emanuela III., po milosti božji in volji naroda kralja Italije in Albanije, cesarja cesinje:
Vojaško sodišče II. armade, Ljubljana, je v javni razpravi dne 25. februarja in naslednji dni izreklo na temelju pravnega gradiva naslednjo sodbo proti:
Godec Ernest, Miklavčič Anđel, Rihar France, Gabrovšek Vilj, Babšek France, Zigmant An, Ogrinc Vincenc, Letonja France, Troha Anton, Hudobivnik Lovrence, Korčec Ivan, Kržič Vincenc, Tomažin Avgust, Merčič Stanislav, Tomažin Martin, Rihovec France, Rihard Milčič, Troha Josip, Ogrin Karl, Rihovec Josip, Vončina France, Rihovec Jakob, Debevec Anđel, Žbogar France, Palčič Alojz, Filip, Debevec Ivan, Jeklič France na smrtne kazen s vsemi zakonitimi posledicami; Merlak France, Gantar Ruđan, Petavs Jakob, Skopec Ludvik, Makovec Jakob, Gradčnik Leopold, Pečlin Karl, Žbogar Josip, Skopec France, Leben Franc, Leben Franc, Letonja Anđel na doživetje s vsemi zakonitimi posledicami; Žbogar Karl, Kovska France, Leben Josip, Svete Ivan na 30 letno robijo z vsemi zakonitimi posledicami in odreja, da se Svečan Ivan spravi v kaznilnico za manj kot 3 leta; Krašovec Anton, Leben Ivan, Leben Josip, Leben Rajk, Škrbec Josip na 8 letno robijo; Podlar Franc na 5 letno robijo s vsemi zakonitimi posledicami. Sodba je bila izvršena glede naslednjih obsojencev: Grabrovč Ciril, Godec Ernest, Rabšek Vincenc, Zigmant Ivan, Ogrin Vincenc, Letonja France, Krašovec Jakob, Miklavčič Anton, Tomažin Martin, Rihovec France, Rihard Milčič, Debevec Anton, Rihard Milčič, Alojz, Ogrin Karl in Debevec Ivan.

V... - Iz zasidene Jugoslavije

Neues Wiener Tagblatt poroča: Dne 17. junija je bila v velikih dvoranah "radniške komore" v Beogradu velika svečanost v priložnosti stotisočega hrvatskega dolavca v Nemčijo. Nemški minister Kasch je poklonil v znak zahvale za delo hrvatskih avtorov. Nemški portret Adolfa Hitlerja.

V... -

Basler Nachrichten poročajo: Budimpešta. Tobačna tovarna v Mostaru je postala žrtev požara, ki je popolnoma uničil tovarna skladišča. Pogorelo je 250 tona tobaka. Nemškim in laškim avtorom je uspelo, da rešijo 110 tona tobaka.

Iz Zagreba poročajo: Sveti oče je imenoval škofe v onih škofijah, ki so bile na Hrvaškem do sedaj nezasedene: škof Čušle je imenovan v Mostaru in škof Janko Simral v Križevcih.

Italijanski emigrantski časopis o odporu Slovencev

Nazioni Unite, tednik "Mazzini Society" v New Yorku, prišala v št. od 6. avgusta 1942 dolgo izvorno poročilo iz Italije. Iz opisa splošnih prilik, življenjskih pogojev in dogodkov v Italiji posnemamo naslednje odstavke, ki poročajo o odporu v Sloveniji: "Položaj v Sloveniji in v Julijanski Krajini postaja za Italijane čimdalje težji, ne samo za vojake, ki padajo pod neizprosni udarci gerile, marveč tudi za zasebnike, osumljene simpatizirati do zavojevalca, je življenje čimdalje bolj nevarno.

Regime Fasciste od 28. junija poroča v nekem dopisu iz Trsta, da so bile ubite štiri osebe, osumljene sodelovanja s fašisti.

Popolo d'Italia od istega dne poroča, da sta v občini Svetega Martina pri Gorci dva neznanca ubila gozdnega nadzornika Ivana Prinčipa, ki je pripadal direktorju krajevnega fašja. Neznanca sta prišla v njegovo stanovanje in sta ga usmrtila z revolverjskimi strelji.

Ti dogodki dajajo fašističnemu tisku povod, da neti in stopnjuje kampanjo sovražstva proti Slovanom.

Farinaccijevo časopis gre tako daleč, da grozi s progressivnim uničevanjem slovenskih domov, "če Slovenci sami enkrat za vselej ne prenehajo simpatizirati z uporniki in se odločijo sodelovati s silami reda. (sic!)"

Izplača se, da navedemo pisanje tega časopisa dobesedno, ker izhaja iz njega vsa resnost krize, katero preživljajo zasedbene oblasti:

"Skoraj eno leto je že, odkar se nadaljuje utrudujoča gerila, odkar atentati sledijo sabotžam, odkar se na prirediteljev trgovskega velesjema odgovorja z izruvanjem tračnic, odkar se ponavljajo streljanje na avtobuse in vlake in odkar se seznam naših žrtev podaljšuje vsak mesec na stotine imen. Je to nema vojna zased in izdajstev, mnogo hujska od odkrite vojne, v kateri si sovražnika gledata v oči. V tej gerilski vojni je sovražnik povsod in nikjer.

Toda navno bi bilo videti sovgaznika samo v onemu, ki živi v goščavi in v banditi, ki se skriva v gozdovih. Banditi ne bi mogli živeti, če bi jih ne ščitilo sodelovanje in sokrivda vsega prebivalstva."

Enako čuva k sovražstvu Popolo d'Italia od 1. julija:

"Odgovorni voditelji slovenskega naroda, da ves narod sam je dokazal, da mu v celoti manjkajo vsi predpogoji, potrebni za

uživanje avtonomije. Obstoji nevarnost, da se za vedno ukinejo krajevne predpravice, ki so bile darovane v onem duhu velikodušja, tako značilnem za italijanski narod. Niti en sam Slovenec se ni pokazal vrednega plemenitosti tega italijanskega velikodušja, niti eden hvaležnega ali vrednega."

Z ozirom na te krasne rezultate se Nazioni Unite" vprašujejo, ali bi ne bilo bolje opustiti aneksijo Ljubljane in okolice.

Pod naslovom "Eksekutivni platon" pišejo Nazioni Unite: "Posebno sodišče za zaščito države je 25. junija sodilo skupini Slovencev, obtoženih umora karabinjerskega poročnika Jakoba Zanija, karabinjerskega brigadirja Josipa Londetja in fašista Laurentija v Vipavi. Poleg tega so v spopadu z oboroženimi silami vojske ubili 4 vojake in ranili 7 drugih; 9 Slovencev je bilo obsojenih na smrt; in sicer: Franc Vinčič, Ivan Čekada, Josip Hreščak, Pavel Rust, Franc Srebot, Leopold Fran, Karel Kaluža, Anton Bolek, Viljem Dolgan. Ustreljeni so bili 27. junija v trdnjavi Bravetta v Rimu. Drugi so bili obsojeni na smrt v odsotnosti in sicer: Karel Maslo, Franc Maslo, Anton Ferjančič, Aleksej Sora, Ivan Premoli in Peter Zoran. Na 30 let so bili obsojeni Andrej Pizenti, Josip Pizenti, Josip Urbančič, Anton Benigar, Andrej Suša, Alojzij Vrečar in Alojzij Maslo.

Glasovi iz naselbin

(Nadaljevanje s 2. strani.)

ročila Mike Pogačič in Anton Škerbina, na Cankarjev glasnik pa s Joseph Bajda, Joseph Smođich, Louis Berlot in Joe Kaferla, ki je menda sorodnik Kaferla v Yukonu kot tudi Louisa Kaferla v Clevelandu, ki je aktiven pri Cankarjevi ustanovi. Joo je že star možak, prejema majhno penzijo, njegova žena pa nekaj zasluži s šivanjem. Tudi ona rada čita in je razumna.

Tisti dan smo se odpeljali tudi v Piney Fork k Nacetu Zlembergerju, ki nas je bil vesel. Poveljnik je Cankarjev glasnik in nas peljal k bečljarju Franku Bobniku, ki je naročil Proletarca, nato pa šli k Završniku. On je delal, sicer pa itak imajo vse liste, ki jih jaz zastopam. Malo smo se pogovorili z ženo, ki nam je nekoliko postregla in dala nekaj podpore listu. Šli smo še do par rojakov, toda ni bilo kruha. Potem smo šli v "Beer Garden", da se malo pogovorimo in najužinamo, potem pa zopet proti Slanovecovi farmi. Prenočil sem zopet pri njih. Ker je imel on nočni shift, me je drugi dan zapejal in Neffs in izročil Florjanu Pishku. Po kosilu me je Florjan zapeljal k par družinam, kajti tam ni dosti Slovencev. Tudi on je bil svojočas v Herminieju in jih še sedaj dosti pozna.

Blizu Neffsa je rov Hanna Coal Co., kjer je bila pred nekaj leti velika eksplozija prahu, v kateri je bilo ubitih 76 premozarjev. Pishek mi je veliko po-

vedal o tisti eksploziji, o kateri smo takrat precej čitali tudi v Prosveti. On tisti dan ni delal. Ta rov je zelo velik in ima glavne "entre", dolge več milij, obdane. V Neffsu se je naročila na Proletarca mrs. Mauri—mož je delal—Pishek pa je obnovil Prosveto, dasi je sam društveni tajnik, za Tonyja Tolarja. Mrs. Tolar je še kupila slovensko knjigo, mrs. Zaitz pa Two-Way Passage.

Iz Neffsa smo šli na Glencoe, kjer je nekaj rojakov iz naših krajev od Soče. Nastanil sem se pri Tometu Kravanju, Pishek pa se je odpeljal domov. Mrs. Kravanja je doma od Kamnika. Töne se je seznanil z njo leta 1920 v Trstu, ko se je vračal v Ameriko. Ko se je vrnil v Ameriko, mu je prišlo na misel, da bi mu Albina mogoče lahko postala dobra družica. Domenila sta se pisмено, nakar je šel on ponjo in tako še danes skupaj razumno živita. Ona je dobra tajnika družstva in zelo razumna žena. Njen sin iz prejšnjega zakona—moža je izgubila v svetovni vojni—je že več let pri ameriški mornarici, in sicer služi v podmornici. Njena hči pa je poročena z Victorjem Hribarjem na Windsor Heightsu, W. Va., ki je tudi dober jedotnar, kakor je bil njegov pokojni oče.

Tone Kravanja me je bil vesel. Videla sva se sicer že enkrat prej v Strabanu na dnevu SNPJ. Tudi on je delal več let po Nemčiji in še sedaj precej dobro tolče nemščino. Z Albino sva šla zvečer po naselbini. Valentin Koblar se je naročil na Proletarca, Frances Kravanja je kupila Adamičovo knjigo Two-Way Passage za sina, kakor tudi Martin Pierce za sina in tudi Albina je kupila slovenske knjige sem pa prodal Potočniku, Boštjančiču in še nekomu—ime sem pozabil.

Tisti večer smo se pri Kravanjevih še dolgo pogovarjali. Töne je pripovedoval o svojih doživljajih v stari domovini po vojni, zjutraj pa sva nadaljevala pogovor z Albino. Potem pa sem se odpeljal z busom v Belleaire, oziroma v Bridgeport k Snoyu po zalogo knjig in po informacije. Jože mi je svetoval, naj grem najprvo v Elm Grove in Triadelphia, W. Va., potem pa v Moundsville.

V Elm Grovu sem dobil prijateljka Kosema, ki me je vozil s svojo karo zvečer. In čeprav je dež nagajal, sva vseeno uspela. Najprvo se ustavi pri Johnu Peterneju, ki me je takoj spoznal, ker je bil pred več leti "boarder" moje sosedice mrs. Cerrar. Sedaj je tudi on oženjen, in sicer z materjo mojega spremeljvalca. Naročil je Cankarjev glasnik, Proletarca pa Emil Setlich in Prebašek, oba gostilničarja, dalje mrs. Novak in Valentin Guzela. On je upravitelj Doma za podhranjene otroke v Triadelphiji. Rekel je, da imajo otroci dobro postrežbo in v svoji okraji jih ima okrog 50. Seveda imajo tudi strešnice in učiteljice. Dom je na hribočku. Guzelu je dobro znano po Pennsylvaniji. Vseh rojakov ni bilo doma po tej dolini.

Potem sem se zopet odpeljal nazaj v Bridgeport k Snoyu. Ko sem se ravno mislil posloviti, je prišlo pismo po "special delivery" od Charlieja Pogorelca, ki je želel, naj ostanem še par tednov v Ohio. Toda ga nisem mogel uslišati, ker nisem bil na to pripravljen.

Naj še omenim, da imajo naši ljudje tudi po Ohio dober rekord. Imajo svoje domove, sivo in hčere po šolah in pri vojakih, kjer več ali manj avanzirajo. Tudi Snoyevi sinovi so v šolah, ena hči se pa uči za bolničarko. Ena hči pa je reva, ker je že tri leta v bolniški postelji ali na vozičku, vendar pa ima veselje do čitanja. Tudi mrs. Snoy je "okay" in pridna ženska. Jože je bil sedaj že osmo leto imenovan za šolskega oskrbnika.

Ako sem v tem dopisu izpustil kakšno ime, mi ne zamerite, kajti človek si težko lahko zapomni. Zadnjič se mi je vrnila pomota. Moral bi poročati, da je bila Mitzi Kroslich aktivna v dramatikah, ne pa mama. Morda se še vrnem v Ohio v kratkem. Anton Zornik.

Prenočil sem pri Kosemu, drugi dan pa se odpeljal v Moundsville, kakih 18 milj daleč in se ustavil pri Lautarjevih, pri tajniku društva 283. Tam sta dva brata, oba z velikimi družinami, ki so glava tega društva. Ko smo se nekoliko pogovorili, so me pri Franku povabili na kosilo. Pri tem sem se seznanil s sinom, ki je prišel na kosilo iz steklarne, kjer dela kot inženir. On se je izsolal v univerzi Notre Dame največ z igranjem žoge. Obhodoval je pri mam, ker je bila žena na počitnicah. Lautarjevi so naročili Proletarca, mrs. Prebica (?) pa Cankarjev glasnik. Otroci obeh Lautarjevih družin so dobro izsolani. Par jih je tudi v vladni službi na odgovornih mestih.

Potem sem obiskal še ostale rojake. Mrs. Cvetanovich, ki je poročena s Hrvatom, je kupila par knjig. Obiskal sem tudi nad 70 let starega Bizjaka, ki mi je dejal, da dosti ne čita, svetoval pa mi je, naj grem do Franke Andolška, ki je bil tudi zmerej dober delavski boritelj in pristavec socializma. Bil me je vesel in se naročil na Proletarca. V Ameriki se nahaja od 13. leta—sedaj jih ima 45—in mi je razkazal tamkajšnje zanimivosti.

Iz Moundsville sva se peljala preko reke Ohio v Powhatan Point, kjer so se naročili na Proletarca mrs. Mlakar, Anton Kvas in John Guzela, Jack Zajec pa je kupil knjigo. On sedaj ne dela, ker je bil pobit. Včasih je delal v Pleasant Valleyju in Exportu. Vodil nas je društveni tajnik Kroll, ki je bil dolgo brea dala, sedaj pa dela. Obiskali smo jih še več, toda nekaj jih ni bilo doma. V tem mestu je pred nekaj leti delalo v jami 1500 premozarjev, sedaj jih dela pa še okrog 500, toliko so jih izpodrinili novi stroji.

Iz te naselbine sva se odpeljala v Belleaire, kjer sva se z Andolškom ločila. Pustil me je pri Louisu Pavliniču, o katerem mi je že Snoy pravil, da me želi videti. V tem mestu ni Slovencev kakor le on in Peter Gorah. Obiskala sva ga in naročil se je na Proletarca, Pavlinič pa je dal dolar podpore, kar ima list plačan še za podlugo leto. On je zelo navdušen za napredek. Rad bi bil pri njemu prenočiti, toda sem moral naprej, ker sem imel opravke še v Bridgeportu. Tam sem zopet prenočil pri dobri Kroslichevi družini. Mama mi je pripovedovala o vožnji k hčeri v Dayton, O., s katero je imela veselo svidenje. Povedala mi je, da mi je tudi oprala perilo in naročila hčeri, ki dela v tovarni za porcelan, naj mi da spominek. In res sem dobil takega, ki ga lahko rubim vsak dan, če sem doma. Kroslichevim iskrena hvala za tako fino postrežbo.

V soboto zjutraj sva šla z Woocom se okrog par rojakov in pridobila Proletarcu še dva naročnika—Matta Strausa in Vincenta Gercharja. Nato sva se s Frankom ločila. Jaz sem odšel k Škofovim na farmo po slovo, ker mi je bil prej naročil, naj se mi pri njih ustavim predno se vrnem domov. Žal ga ni bilo doma—popravljal je ograjo. Mrs. je šla v hišo in mi prinesla tri dolarje v podporo listu. To me je ganilo, ko človek vidi, da ljudje poznajo razredni boj. Hvala lepa obema.

Kakor se je pozneje izkazalo, so te ocene odločale, kdo bo izseljen. Ljudje četrte in pete skupine so bili od vsega začetka odločeni za izselitev. Vsi tisti, ki so bili ob času popisovanja v zaporu, so brez nadaljnega dobili številko 5. S tem so bili obsojeni v neizogiben izgon. Tisti, ki so bili zaprti v šentvlavskem taborišču, so komaj čakali, da pride čas za izselitev. Tako bodo vsaj rešeni silnega trpljenja.

Vsi ti ukrepi nemških oblasti: aretacije, ljudsko popisovanje, ocenjevanja in taborišča, so bile le priprave za končni cilj: izselitvijo Slovencev izprazniti zasedeno ozemlje in ga prepustiti nemškemu življu, da bo tod gospodaril, užival plod slovenskih žuljev in pil slovensko kri!

Pristine preseljevanje

S pristnim izseljevanjem so pričeli najprej v radovljiškem okraju, in sicer dne 1. julija 1941.

To je bil dan groze na Jesenicah, od koder se je glas o pobiranju družin za izgon z bliskovito naglavo razširil po celotnem okraju in še dalje. Marsikdo je

Henry J. Kaiser, ladjegradniški magnat.

Z Gorenjskega pregnani Slovenci

Pregled prebivalstva

V maju 1941, deloma tudi že v juniju, je SS po posebnih komisijah izvršila pregled prebivalstva po vseh gorenjskih občinah. V radovljiškem okraju so se ti pregledi pričeli najprej v Radovljici sami, in sicer 2. maja. Trajali so nekaj dni.

V komisijah za pregled so bili seveda v prvi vrsti Nemci, člani SS. Med njimi je bil tudi po en psihater. Prideljeni so jim pa bili tudi domačini, "zaupniki Nemcev", ki so dajali komisiji potrebne podatke in pojasnila. V nekaterih krajih je komisija ljudi tudi fotografirala, drugod celo z rentgenovimi žarki pregledovala, zlasti v industrijskih predelih. Pri teh komisijah je sodeloval med drugimi Nemci tudi neki Schwartz, takrat učitelj na Koroškem, ki pa sedaj poučuje na šoli v Medvodah (Preška).

Od domačinov so bili v radovljiškem okraju kot nemški zaupniki naslednji: V Radovljici sedanjí komisar Jože Babnik, ki je edini v celni občini prišel v prvo kategorijo; občinski tajnik Sušek, ki se je pa po prihodu Nemcev začel pisati Schuschegg, pa je bil vendar poznej, 12. julija, aretiran in odpeljan v Begunje, kjer je ostal do 20. avgusta; v Bohinju je sodeloval v teh komisijah bivši šolski upravitelj Stare Matija iz Bohinjske srednje vasi, ki je pozneje, po opravljenem posebnem tečaju v Celovcu, dobil učiteljsko službo nekje na Koroškem; na Breznici je bil zaupnik Nemcev občinski komisar Hočevar, na Dovjem občinski komisar Vinčig in tako dalje.

Komisije so ljudi ocenjevale po različnih vidikih: narodnost, rasa, zdravstveno stanje, udejstvovanje v javnem življenju itd. Pregledane Slovence je komisija delila v pet skupin:

1. Nemci iz Rajha.
2. "Volkdeutsche", Nemci po krvi, oziroma Slovenci, ki so Nemcem naklonjeni.
3. Slovenci, ki se niso izkazali sovražno napram Nemcem, ali oni, ki so bili Nemcem naklonjeni in se niso nikoli javno udejstvovali.
4. Nekateri Slovenci, ki so se javno udejstvovali, vendar proti Nemcem niso sovražno nastopali.
5. Vsi ostali.

Kakor se je pozneje izkazalo, so te ocene odločale, kdo bo izseljen. Ljudje četrte in pete skupine so bili od vsega začetka odločeni za izselitev. Vsi tisti, ki so bili ob času popisovanja v zaporu, so brez nadaljnega dobili številko 5. S tem so bili obsojeni v neizogiben izgon. Tisti, ki so bili zaprti v šentvlavskem taborišču, so komaj čakali, da pride čas za izselitev. Tako bodo vsaj rešeni silnega trpljenja.

Vsi ti ukrepi nemških oblasti: aretacije, ljudsko popisovanje, ocenjevanja in taborišča, so bile le priprave za končni cilj: izselitvijo Slovencev izprazniti zasedeno ozemlje in ga prepustiti nemškemu življu, da bo tod gospodaril, užival plod slovenskih žuljev in pil slovensko kri!

Pristine preseljevanje

S pristnim izseljevanjem so pričeli najprej v radovljiškem okraju, in sicer dne 1. julija 1941.

To je bil dan groze na Jesenicah, od koder se je glas o pobiranju družin za izgon z bliskovito naglavo razširil po celotnem okraju in še dalje. Marsikdo je

hotel na Jesenice, da bi zvedel podrobnosti o postopku nemških oblasti.

Radovljica je prišla na vrsto 2. 8. in 9. julija.

Tudi ostali kraji na "Spodnjem Koroškem" so med tem postali žrtve teh nemških posegov v mirno življenje domačinov na slovenskih tleh.

Nemci so prihajali po ljudi z avtobusi in tovornimi avtomobili. Ob vsaki uri dneva so prihajali nemški policjaki uslužbenci, ki so od posebne komisije v St. Vidu prinašali pisma tistim, ki so bili določeni za izselitev.

Ponoči pa na "Spodnjem Koroškem" niso prihajali po ljudi. Ob pripravah za odhod nemški policjaki niso puščali ljudi niti za trenotek samih. Obsojenci so imeli na razpolaganje pol ure do dve uri časa. Pri pospravljanju reči so policjaji po večini še sami pomagali. Odrasle osebe so smele odnesti s seboj do 50 kilogramov, otroci pa do 25. Policjaji so izjavljali, da je dovoljeno vzeti karkoli, samo da ne presegajo predpisane teže. Nekateri policjaji so pustili, da so ljudje jemali s seboj tudi rjuhe in blazine, drugi pa tega niso dovoljevali.

Pri prvih navalih izselitvenih postopkov ni nihče vedel, kaj naj stori in kako naj si pomaga, da bo rešen poti v St. Vid in od tam naprej v izgnanstvo. Zakaj iz St. Vida se je le redko kdo vrnil, do malega vsi so bili iztirani iz dežele. Ob drugem in tretjem jemanju so pa ljudje že spoznali, kako je treba ravnati, da uidejo usodi in vsaj začasno ostanejo doma. Precej iskancev je nenadoma pobegnilo z doma, drugi so bili ob prihodu nemških policajev slučajno "odsotni". Vsi taki so res ostali v Sloveniji. V nekaterih primerih so domači orožniki, čeprav Nemci, sami pomagali ljudem, da so mogli hitro pobegniti iz hiš. Sploh je orožništvo bilo ljudem naklonjeno in je skušalo pomagati, kjer je bilo le mogoče. Za odsotne so naročali policajem, naj samo zapišo: Ni doma.

Vsak izgnanec je prišel pred odhodom pred tri komisije.

Prva komisija je vsakega preiskala prav do kože in mu pregledala tudi prtljago. Denar je eden uradnikov odvzel in ga spravil v posebno kovertu, ne da bi ga prešel. Z denarjem vred je šlo tudi dosti blaga: mast, olje, tobak, cigarete, milo. Nihče ni prejel za odvzete reči potrdila, kaj šele odškodnino. Govorili so, da bodo vzeto blago razdelili med ostale izseljene. Resnica pa je, da so Nemci vse te reči sami obdržali, le cigarete so ponujali slovenskim pisarniškim uslužbencem, ki so jih pa po vrsti odklanjali.

Druga komisija je vsakemu izseljencu ugotovila istovetnost in vzela njegove osebne podatke. Vsakdo je moral navesti vrednost svojega premoženja. Ta komisija je tudi stresla denar iz kovert in ga prešela. Vsaki odrasli osebi je vrnila vrednost za 25 nemških mark, drugo je obdržala.

Tretja komisija je ljudi izpraševala po narodnosti in javnem udejstvovanju. Potem je določila, če je dotičnik "klar" ali "unklar". Kdor je bil "klar", da o njem ni bilo nobenega pomsleka več, je moral brezpogojno v tujino. Tisti, ki so imeli oznabo "unklar", so imeli še nekajko upanja, da se vrnejo domov. O takih so namreč še nadalje poizvedovali in iskali nadaljnjih podatkov. Vendar se je pozneje, pri drugem in tretjem jemanju, rešil tudi marsikak "klar".

Iz radovljiškega okraja so odpeljali v St. Vid in pozneje v Srbijo, naslednje Slovence (prva številka v oklepaju pomeni ženo, druga pa število otrok).

(Konec prihodnjic.)

Nemški bombniki napadli Islandijo

Reykjavik, Islandija, 22. avg. — Glavni stan ameriške armade je naznanil dva nemška bombna napada na Islandijo v zadnjih 24 urah. Eden bombnik je petkrat napadel britsko ladjo večeraj zjutraj, drugi pa je obstreljeval svetilnike v severnem delu otoka.

AGITIRAJTE ZA PROSVETO!

Leslie G. House, uslužbenec Anaconda Copper Co. Butte, Mont., s tožnikom, ki ga je dobil od kumpenjanje. House je član unije Mine, Mill & Smelter Workers (CIO), ki mu je izvojevala odškodnino.

